

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«طرح اصلاح موادی از قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی»
(مواد (۱۱) تا (۲۰))

محمد صالحی،^۱ احمد حکیم جوادی^۲ خیراله خیری^۳

مخصوص صحن علنی

مشخصات طرح

دوره یازدهم - سال سوم

شماره ثبت:

۸۵۵

شماره چاپ:

۱۲۶۴

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲-۲۴۰۱۸۶۹۴

تاریخ انتشار:

۱۴۰۱/۱۱/۳۰

مقدمه

طرح اصلاح موادی از قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی به شماره ثبت ۸۵۵ در دوره یازدهم مجلس شورای اسلامی اعلام وصول شده است. کلیات آن مورد تصویب نمایندگان قرار گرفته است. مرکز پژوهش‌ها در دو گزارش قبلی خود (به شماره مسلسل‌های ۲۴۰۱۸۶۹۴ و ۱-۲۴۰۱۸۶۹۴) به بررسی کلیات و مواد (۱) تا (۱۰) مصوبه کمیسیون پرداخته است. در این گزارش به بررسی ادامه مواد خواهیم پرداخت.

بررسی مصوبه کمیسیون

ماده (۱۱)

در ماده (۱۷) قانون فعلی ذکر شده است که «محاكم صالحه قضایی موظفند به تخلفات و جرائم انتخابات به صورت فوق‌العاده و خارج از نوبت رسیدگی نمایند». در حالی که محاكم قضایی طبق قوانین کشور عهده‌دار رسیدگی به جرائم هستند و تخلفات در نهادهای دیگر صالح رسیدگی می‌شوند. لذا از این جهت ماده (۱۷) دارای اشکال می‌باشد. در جهت رفع این اشکال در ماده (۱۱) مصوبه پیشنهاد شده است که مراجع اداری رسیدگی کننده به تخلفات از جمله هیأت رسیدگی به تخلفات اداری نسبت به رسیدگی تخلفات انتخاباتی اقدام کند. همچنین با توجه به اینکه عوامل اجرایی و نظارتی انتخابات همگی کارمند و مستخدم دولتی نمی‌باشند، لذا ارتباط استخدامی با نهادی ندارند تا در این هیأت‌ها رسیدگی شود، در نتیجه در صورت ارتکاب به تخلف انتخاباتی، مرجعی نسبت به این موارد جهت رسیدگی وجود نداشت. در نتیجه در ذیل مصوبه کمیسیون پیشنهاد شده است که تخلفات معتمدان غیر کارمند را هیأت رسیدگی به تخلفات استانداری رسیدگی نماید. با توجه به توضیحات فوق تصویب ماده مذکور پیشنهاد می‌شود.

۱. تهیه و تدوین

۲. ناظر علمی

۳. اظهار نظر کننده

ماده (۱۲)

این ماده که اصلاح ماده (۲۸) قانون فعلی می‌باشد در خصوص شرایط داوطلبان نمایندگی مجلس شورای اسلامی است. کمیسیون سعی داشته است با رویکرد اصلاح ماده فعلی و اجرای بند «۱۰» و «۱۰-۱» سیاست‌های کلی انتخابات^۱ شرایط داوطلبی را تعیین کند. جزئی و عینی شدن برخی شرایط و رفع ابهام از آنان در جهت حفظ حقوق داوطلبان بوده و امر رسیدگی به صلاحیت‌ها دقیق‌تر خواهد شد.^۲ ضمن اینکه تقسیم شرایط به عمومی و اختصاصی با توجه به تعریفی که در ذیل هر کدام از آنها ارائه شده به جهت نحوه تشخیص هر کدام از آنها بوده است. منظور از شرایط عمومی، مواردی است که احراز آنها مبتنی بر ادله و مدارک عینی و قانونی است و فقدان هریک از شرایط زیر مانع از ثبت نام است و منظور از شرایط اختصاصی، شرایطی هستند که براساس احراز متعارف و نوعی و با بررسی کلیه سوابق، ادله، قرائن و امارات متعارف علم‌آور و اطمینان‌آور، اثبات می‌شوند.

در جزء «۶» بند «الف» «نداشتن بدهی و دیون قطعی مالی معادل پنج میلیارد ریال و یا بیش از آن به موجب اعلام یا حکم قطعی مراجع ذی‌صلاح قضایی و غیرقضایی مانند کمیسیون‌های مالیاتی، ادارات ثبت، سازمان تأمین اجتماعی یا اعلام دیگر مراجع ذی‌صلاح معتبر با بیش از یکسال تأخیر در ادای دین» به عنوان یکی از شرایط عمومی برشمرده شده است. از آنجاییکه برخی از موارد بدهی ناشی از اعسار و عدم توانایی افراد در پرداخت بوده است، ایجاد محرومیت و ممنوعیت داوطلبی برای افراد قابل تأمل است. لذا پیشنهاد می‌شود جزء «۶» بند «الف» به کمیسیون ارجاع شود.

ماده (۱۳)

این ماده درصدد اصلاح ماده (۲۹) قانون فعلی بوده و فهرست اشخاصی که به واسطه مقام و موقعیت از داوطلب شدن محروم بوده و می‌بایست قبل از ثبت نام از مقام و سمت خود استعفا دهند، را تعیین کرده است. سه نکته در این ماده لازم به توضیح می‌باشد. **نکته اول؛** در قانون فعلی مهلت استعفا ۶ ماه قبل از ثبت نام می‌باشد. در اصلاح صورت گرفته این میزان به شصت روز کاهش پیدا کرده است. علت این موضوع دو دلیل است؛ ۱. این موعد زمانی با توجه به دیگر مواعید زمانی در فرآیند انتخابات در نظر گرفته شده است و در صورت تغییر در این موعد مابقی مواعید زمانی که در نظر گرفته شده است دچار اشکال می‌شود. مانند ماده (۱۴) مصوبه که سازمان اداری و استخدامی می‌بایست مشاغل هم‌تراز این مقامات را هفت ماه قبل از آغاز ثبت نام اعلام نماید تا بعد از آن افراد بتوانند در صورت نیاز اقدام به استعفا کنند. ۲. با توجه به اینکه سایر مواعید انتخابات مانند ثبت تقاضای داوطلبی و استعلامات مربوط (موضوع ماده (۱۹)) و بررسی صلاحیت داوطلبان توسط هیأت‌های اجرایی و نظارت و شورای نگهبان افزایش پیدا کرده است، تقریباً زمان استعفا براساس اصلاحات پیشنهادی برابر ۶ ماه در قانون فعلی می‌باشد. لذا افزایش زمان شصت روزه موجب می‌شود فرآیند انتخابات طولانی‌تر شود که این آسیب‌های سیاسی و اداری و اقتصادی را همراه خواهد داشت. همچنین کاهش آن نظم در فرآیند انتخابات را بر هم خواهد زد. لذا توصیه می‌شود این زمان به همین میزان باقی باشد.

۱۰۰۱- ارتقای شایسته‌گزینی - همراه با زمینه‌سازی مناسب- در انتخاب داوطلبان تراز شایسته جمهوری اسلامی ایران و دارای ویژگی‌هایی متناسب با جایگاه مربوط از طریق:

۱۰-۱- تعیین دقیق معیارها و شاخص‌ها و شرایط عمومی و اختصاصی داوطلبان در چارچوب قانون اساسی با تأکید بر کارآمدی علمی، جسمی و شایستگی متناسب با مسئولیت‌های مربوط و تعهد به اسلام، انقلاب و نظام اسلامی و قانون اساسی به‌ویژه التزام به ولایت فقیه و سلامت اخلاقی - اقتصادی.

۲- چنانچه این موضوع در بند ۳-۱۰-۱ «سیاست‌های کلی انتخابات نیز آمده است:

۱۰-۳- بررسی دقیق و احراز شرایط لازم برای صلاحیت نامزدها با پیش‌بینی زمان کافی در چارچوب قانون هر انتخابات از طریق استعلام از مراجع ذی‌صلاح و پاسخگویی مسئولانه و به‌موقع آنها.

نکته دوم؛ به دلیل اینکه برخی از مناطق کشور به صورت منطقه آزاد بوده و سازوکار اداره آن متفاوت است، مدیران عامل و اعضای هیأت مدیره مناطق آزاد نیز مانند فرماندار یا رئیس اداره یک شهرستان دارای قدرت بوده و لذا به مانند آنها باید استعفا دهند. **بنابراین پیشنهاد می شود با رعایت تشریفات مندرج در آیین نامه داخلی مجلس عبارت «و مدیرعامل و اعضای هیئت مدیره سازمان های منطقه آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی» بعد از عبارت «رؤسای ادارات شهرستان و معاونان آنها» اضافه شود.**

نکته سوم؛ در جز «۶» بند «ب» به «اعضای اصلی شورای اسلامی روستا و شوراهای استانی و شهرستانی» اشاره شده است، درحالی که به نظر می رسد اعضای شورای اسلامی شهر نیز به دلیل جایگاه همسنگ و بلکه بالاتر از اعضای شورای اسلامی روستا می باشند. **لذا پیشنهاد می شود رعایت تشریفات مندرج در آیین نامه داخلی مجلس عبارت «شهر» بعد از عبارت «روستا» اضافه شود.**

ماده (۱۴)

ماده (۱۴) مصوبه اصلاح تبصره (۱) ماده (۲۹)^۱ قانون فعلی است. مطابق این تبصره مقامات هم تراز بندهای «الف» و «ب» ماده (۲۹) نیز مشمول حکم ماده بوده و تشخیص این هم تراز با سازمان اداری و استخدامی کشور بود. با توجه به اینکه در برخی موارد نسبت به یک مقام پاسخ های گوناگونی از این سازمان ارائه می شد، کمیسیون در مصوبه اصلاحی پیشنهاد کرده است که در سازمان مذکور با تشکیل هیئت تخصصی حقوقی - اداری و با رعایت اصل بی طرفی این اقدام را انجام می دهد. همچنین با توجه به سازوکار پیش بینی شده برای ثبت درخواست داوطلبی موضوع ماده (۱۹) مصوبه لازم است به جهت حفظ حقوق داوطلبان فهرست مقامات هم تراز حداقل هفت ماه قبل از آغاز ثبت نام، به وزارت کشور و شورای نگهبان ارسال شود. **با توجه به توضیحات فوق تصویب ماده مذکور پیشنهاد می شود.**

ماده (۱۵)

حکم این ماده در خصوص تعیین تکلیف مقاماتی است که هم تراز مقامات موضوع ماده (۷۱)^۲ قانون مدیریت خدمات کشوری تشخیص داده می شوند. این مقامات با توجه به رده مقامات موضوع ماده (۷۱) مشمول حکم بند «الف» ماده (۲۹) خواهند شد و برای داوطلب شدن در هر یک از حوزه های انتخابیه کل کشور لازم است حداقل شصت روز قبل از ثبت نام از سمت خود استعفا دهند. با توجه به حکم تبصره «۱» ماده (۷۱) در خصوص صلاحیت هیأت وزیران در تشخیص مقامات هم تراز، ذیل مصوبه کمیسیون نیز به این موضوع اشاره دارد که **تشخیص هم تراز مقامات موضوع این ماده صرفاً برای انتخابات با سازمان امور اداری و استخدامی است و آثار دیگر هم تراز مانند امتیازات شغلی و حقوق و مزایا را شامل نمی شود. با این توضیحات تصویب ماده مذکور پیشنهاد می شود.**

۱. کلیه مقامات دارای عناوین هم تراز با عناوین مذکور در بندهای «الف» و «ب»، مشمول این ماده می باشند. تشخیص هم تراز با سازمان امور اداری و استخدامی کشور می باشد.
۲. ماده ۷۱ - سمت های ذیل مدیریت سیاسی محسوب شده و به عنوان مقام شناخته می شوند و امتیاز شغلی مقامات مذکور در این ماده به شرح زیر تعیین می گردد:
الف) رؤسای سه قوه (۱۸۰۰۰) امتیاز.
ب) معاون اول رئیس جمهور، نواب رئیس مجلس شورای اسلامی و اعضاء شورای نگهبان (۱۷۰۰۰) امتیاز.
ج) وزراء، نمایندگان مجلس شورای اسلامی و معاونین رئیس جمهور (۱۶۰۰۰) امتیاز.
د) استانداران و سفرا (۱۵۰۰۰) امتیاز.
ه) معاونین وزرا (۱۴۰۰۰) امتیاز.
تبصره ۱- نخست وزیران دوران انقلاب اسلامی با مقامات بند (ب) این ماده هم تراز می گردند و تعیین سایر پست های هم تراز به عهده هیأت وزیران بوده و تعیین هم تراز پست های کارکنان اداری مجلس به عهده رئیس مجلس خواهد بود.
تبصره ۲- علاوه بر حقوق موضوع ماده فوق و امتیاز ویژگی های شاغل (مذکور در ماده (۶۶)) که حقوق ثابت تلقی می گردد فوق العاده های ماده (۶۸) این قانون نیز حسب مورد به مقامات تعلق خواهد گرفت.

ماده (۱۶)

این ماده اصلاح تبصره‌های «۲»، «۳»، «۴» و «۶» ماده (۲۹) قانون فعلی است. در مصوبه کمیسیون سعی شده است برخی از اشکالات قانون بر طرف شود. به عنوان مثال قبول استعفای نظامیان منوط به پذیرش فرماندهی کل قوا شده بود که با اصلاح صورت گرفته به قوانین استخدامی نظامیان ارجاع شده است. یا در تبصره «۴» به جایگزینی فردی به جای فرد مستعفی اشاره شده، ولی ضمانت اجرایی برای آن در نظر گرفته نشده بود که در اصلاح انجام شده این موضوع مرتفع شده است. لازم به ذکر است این ماده جهت ساماندهی استعفاهای مقامات موضوع ماده (۲۹) و جلوگیری از استعفاهای صوری می‌باشد. با توجه به نکات مطرح شده تصویب این ماده پیشنهاد می‌شود.

ماده (۱۷)

این ماده در راستای اجرای بندهای «۳-۱۰» و «۲-۱۱» سیاست‌های کلی انتخابات^۲ در خصوص احراز صلاحیت داوطلبان و پاسخگویی دقیق دستگاه‌های ذی‌ربط و همچنین حفظ حقوق داوطلبان تنظیم شده است. براساس مفاد این ماده شورای نگهبان در فرآیند احراز صلاحیت داوطلبان و صحت برگزاری انتخابات به واسطه مسئولیتی که دارد می‌تواند با دیگر دستگاه‌ها و نهادهای عمومی و خصوصی تعامل داشته باشد و آنها موظفند در این راستا اسناد و مدارک لازم را در اختیار شورا قرار دهند. همچنین اظهارنظر در موارد مورد استعلامی باید مستند به اسناد و مدارک باشد. لذا در جهت حفظ حقوق داوطلبان و برخورد مسئولانه دستگاه‌ها در قبال اقداماتشان و همچنین اجرای سیاست‌های کلی انتخابات تصویب این ماده پیشنهاد می‌شود.

ماده (۱۸)

در قانون فعلی انتخابات مجلس شورای اسلامی به زمان شروع فرآیند انتخابات اشاره نشده است و تنها در ماده (۳۱) گفته شده است بلافاصله پس از صدور دستور شروع انتخابات از طرف وزارت کشور هیأت‌های اجرایی باید توسط فرماندار و بخشدار تشکیل شود. در مصوبه کمیسیون ضمن مشخص کردن فرد مسئول یعنی وزیر کشور، زمان اعلام دستور شروع فرآیند انتخابات نیز مشخص شده است. این امر موجب شفافیت و تنظیم بهتر امور در تقویم انتخابات خواهد شد. لذا با توجه به نکات مطرح شده تصویب این ماده پیشنهاد می‌شود.

۱. تبصره ۲- در مورد کسانی که طبق قوانین استخدامی و یا تعهد خدمت، استعفای آنان منوط به پذیرش آن از سوی مسئولین مربوطه باشد، قبول استعفا شرط است. همچنین استعفای پرسنل نیروهای مسلح منوط به قبول فرماندهی کل قوا می‌باشد.
تبصره ۳ (اصلاحی ۱۳۸۶/۱/۲۶)- به هنگام ثبت نام، ارائه گواهی رسمی مبنی بر قبول استعفا و عدم اشتغال در پست و مقام و مشاغل یادشده در بندهای «الف» و «ب» این ماده ۶ ماه قبل از ثبت نام الزامی است.
تبصره ۴ (الحاقی ۱۳۸۶/۱/۲۶)- جایگزین فرد مستعفی باید از سوی مرجع ذیصلاح بالاتر، حداکثر به مدت یک ماه به‌طور رسمی معرفی شود و فرد مستعفی در آن حوزه مسئولیتی نداشته باشد.

...
تبصره (۶) (اصلاحی ۱۳۷۹/۸/۲۵)- وزارت کشور موظف است حداقل سه ماه قبل از ثبت نام از داوطلبان، مراتب را از طریق رسانه‌های گروهی به آگاهی عموم برساند.
۲. ۱۰۳- بررسی دقیق و احراز شرایط لازم برای صلاحیت نامزدها با پیش‌بینی زمان کافی در چارچوب قانون هر انتخابات از طریق استعلام از مراجع ذیصلاح و پاسخگویی مسئولانه و به‌موقع آنها.
۱۱-۲. پاسخگویی مکتوب در خصوص دلایل ابطال انتخابات و رد صلاحیت داوطلبان در صورت درخواست آنان.

ماده (۱۹)

مطابق فرآیند کنونی انتخابات، در هنگام ثبت نام داوطلب مدارک خود را تحویل می‌دهد و پس از آن وزارت کشور از دستگاه‌های موضوع ماده (۴۸) و دیگر دستگاه‌ها نسبت به استعلام سوابق افراد اقدام می‌کند. در فرآیند طراحی شده در این ماده مدارکی از سوی داوطلبان به وزارت کشور یا فرمانداری یا بخشداری داده نمی‌شود و تمامی مراحل به صورت الکترونیکی خواهد بود. لذا متقاضیان داوطلبی برای نمایندگی ظرف مدت هفت روز درخواست خود را در سامانه‌ای که از سوی وزارت کشور طراحی می‌شود، ثبت کرده و دستگاه‌های مربوط نسبت به هریک از موارد مندرج در این ماده که به صورت جداگانه برای هر دستگاهی مشخص شده است، ابراز نظر می‌کنند. همچنین در تبصره (۱) این ماده پیش‌بینی شده است که دستگاه‌ها موظف به رسیدگی اعتراض متقاضیان بوده و در نهایت باید گواهی خود مبنی بر تعیین وضعیت هر فرد را اعلام کنند. بدین ترتیب پس از پایان مهلت متقاضیان در صورت داشتن شرایط مندرج در ماده (۲۸) می‌توانند نسبت به اعلام داوطلبی خود اقدام کنند. با توجه به نکات گفته شده این ماده علاوه بر الکترونیکی کردن انتخابات و کاهش هزینه‌های عمومی و سرعت بخشی به فرآیند ثبت نام، پاسخگویی دستگاه‌های ذی‌ربط را به دنبال خواهد داشت. در نتیجه با توجه به توضیحات ارائه شده تصویب ماده (۱۹) پیشنهاد می‌شود.

ماده (۲۰)

در قانون فعلی انتخابات مجلس شورای اسلامی هیئت‌های اجرایی در سطح حوزه‌های انتخابیه تشکیل می‌شوند. بر اساس بند «۱۷» سیاست‌های کلی انتخابات «اجرای انتخابات ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی، مجلس خبرگان رهبری و شوراهای اسلامی شهر و روستا توسط وزارت کشور و زیر نظر هیأت اجرایی مرکزی انتخابات به ریاست وزیر کشور، که ترکیب این هیأت و وظایف آن و همچنین ترکیب و وظایف هیأت‌های اجرایی استانی و شهرستانی را قانون مشخص می‌کند» باید برگزار شود. در این ماده هیأت مرکزی انتخابات مجلس به ریاست وزیر کشور پیش‌بینی شده است. حضور دادستان کل کشور و رئیس خانه احزاب به دلیل اینکه ماهیت هیأت اجرایی یک امر اجرایی و در صلاحیت قوه مجریه می‌باشد، مغایر اصل شصتم قانون اساسی است. همچنین لازم به ذکر است که بر اساس ماده (۲) اساسنامه «خانه احزاب ایران» این نهاد «نهادی است مدنی، غیر دولتی، دارای شخصیت حقوقی مستقل، متشکل از نمایندگان احزاب و گروه‌های سیاسی پروانه‌دار که درخواست خود را جهت عضویت کتباً اعلام نموده باشند، به نحوی که در دبیرخانه (دفتر اندیکاتور) خانه احزاب ایران ثبت شده باشد».

در نتیجه با توجه به توضیحات فوق با رعایت تشریفات مندرج در آیین‌نامه داخلی مجلس پیشنهاد می‌شود بندهای «۲» و «۶» ماده (۳۱) حذف شود.

نتیجه‌گیری

تصویب مواد (۱۱) الی (۲۰) طرح اصلاح موادی از قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی به شماره ثبت ۸۵۵ ضمن رعایت تشریفات قانون آیین‌نامه داخلی مجلس با اعمال اصلاحاتی در مواد (۱۳) و (۲۰) و ارجاع ماده (۱۲) به کمیسیون توصیه می‌شود.

ماده تبصره	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون
۱۱	✓			
۱۲				✓
۱۳			✓	
۱۴	✓			
۱۵	✓			
۱۶	✓			
۱۷	✓			
۱۸	✓			
۱۹	✓			
۲۰			✓	

ماده	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
۱۱	✓				<p>در ماده (۱۷) قانون فعلی ذکر شده است که «محاکم صالحه قضایی موظفند به تخلفات و جرائم انتخابات به صورت فوق العاده و خارج از نوبت رسیدگی نمایند». در حالی که محاکم قضایی طبق قوانین کشور عهده‌دار رسیدگی به جرائم هستند و تخلفات در نهادهای دیگر صالح رسیدگی می‌شوند. لذا از این جهت ماده (۱۷) دارای اشکال می‌باشد. در جهت رفع این اشکال در ماده (۱۱) مصوبه پیشنهاد شده است که مراجع اداری رسیدگی کننده به تخلفات از جمله هیأت رسیدگی به تخلفات اداری نسبت به رسیدگی تخلفات انتخاباتی اقدام کند. همچنین با توجه به اینکه عوامل اجرایی و نظارتی انتخابات همگی کارمند و مستخدم دولتی نمی‌باشند، لذا ارتباط استخدامی با نهادی ندارند تا در این هیأت‌ها رسیدگی شود، در نتیجه در صورت ارتکاب به تخلف انتخاباتی، مرجعی نسبت به این موارد جهت رسیدگی وجود نداشت. در نتیجه در ذیل مصوبه کمیسیون پیشنهاد شده است که تخلفات معتمدان غیرکارمند را هیأت رسیدگی به تخلفات استانداری رسیدگی نماید. با توجه به توضیحات فوق تصویب ماده مذکور پیشنهاد می‌شود.</p>	
۱۲				✓	<p>این ماده که اصلاح ماده (۲۸) قانون فعلی می‌باشد در خصوص شرایط داوطلبان نمایندگی مجلس شورای اسلامی است. کمیسیون سعی داشته است با رویکرد اصلاح ماده فعلی و اجرای بند «۱۰» و «۱-۱۰» سیاست‌های کلی انتخابات شرایط داوطلبی را تعیین کند. جزئی و عینی شدن برخی شرایط و رفع ابهام از آنان در جهت حفظ حقوق داوطلبان بوده و امر رسیدگی به صلاحیت‌ها دقیق‌تر خواهد شد. ضمن اینکه تقسیم شرایط به عمومی و اختصاصی با توجه به تعریفی که در ذیل هر کدام از آنها ارائه شده به جهت نحوه تشخیص هر کدام از آنها بوده است. منظور از شرایط عمومی، مواردی است که احراز آنها مبتنی بر ادله و مدارک عینی و قانونی است و فقدان هر یک از شرایط زیر مانع از ثبت نام است و منظور از شرایط اختصاصی، شرایطی هستند که براساس احراز متعارف و نوعی و با بررسی کلیه سوابق، ادله، قرائن و امارات متعارف علم آور و اطمینان آور، اثبات می‌شوند.</p> <p>در جزء «۶» بند «الف» «نداشتن بدهی و دیون قطعی مالی معادل پنج میلیارد ریال و یا بیش از آن به موجب اعلام یا حکم قطعی مراجع ذیصلاح قضایی و غیرقضایی مانند کمیسیون‌های مالیاتی، ادارات ثبت، سازمان تأمین اجتماعی یا اعلام دیگر مراجع ذیصلاح معتبر با بیش از یکسال تأخیر در ادای دین» به عنوان یکی از شرایط عمومی برشمرده شده است. از آنجاییکه برخی از موارد بدهی ناشی از اعسار و عدم توانایی افراد در پرداخت بوده است، ایجاد محرومیت و ممنوعیت برای داوطلبی برای افراد قابل تأمل است. لذا پیشنهاد می‌شود جزء «۶» بند «الف» به کمیسیون ارجاع شود.</p>	

ماده	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
۱۳			✓		<p>به دلیل اینکه برخی از مناطق کشور به صورت منطقه آزاد بوده و سازوکار اداره آن متفاوت است، مدیران عامل و اعضای هیأت مدیره مناطق آزاد نیز مانند فرماندار یا رئیس اداره یک شهرستان دارای قدرت بوده و لذا به مانند آنها باید استعفا دهند. بنابراین پیشنهاد می شود با رعایت تشریفات مندرج در آیین نامه داخلی مجلس عبارت «و مدیرعامل و اعضای هیئت مدیره سازمان های منطقه آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی» بعد از عبارت «رؤسای ادارات شهرستان و معاونان آنها» اضافه می شود.</p> <p>از عبارت «رؤسای ادارات شهرستان و معاونان آنها» اضافه می شود.</p> <p>در جز «۶» بند «ب» به «اعضای اصلی شورای اسلامی روستا و شوراهای استانی و شهرستانی» اشاره شده است، در حالی که به نظر می رسد اعضای شورای اسلامی شهر نیز به دلیل جایگاه همسنگ و بلکه بالاتر از اعضای شورای اسلامی روستا می باشند. لذا پیشنهاد می شود رعایت تشریفات مندرج در آیین نامه داخلی مجلس عبارت «شهر» بعد از عبارت «روستا» اضافه شود.</p>	<p>پیشنهاد می شود با رعایت تشریفات مندرج در آیین نامه داخلی مجلس عبارت «و مدیرعامل و اعضای هیئت مدیره سازمان های منطقه آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی» بعد از عبارت «رؤسای ادارات شهرستان و معاونان آنها» اضافه می شود.</p> <p>پیشنهاد می شود رعایت تشریفات مندرج در آیین نامه داخلی مجلس عبارت «شهر» بعد از عبارت «روستا» اضافه شود.</p>
۱۴	✓				<p>ماده (۱۴) مصوبه اصلاح تبصره (۱) ماده (۲۹) قانون فعلی است. مطابق این تبصره مقامات هم تراز بندهای «الف» و «ب» ماده (۲۹) نیز مشمول حکم ماده بوده و تشخیص این هم تراز با سازمان اداری و استخدامی کشور بود. با توجه به اینکه در برخی موارد نسبت به یک مقام پاسخ های گوناگونی از این سازمان ارائه می شد، کمیسیون در مصوبه اصلاحی پیشنهاد کرده است که در سازمان مذکور با تشکیل هیئت تخصصی حقوقی - اداری و با رعایت اصل بی طرفی این اقدام را انجام می دهد. همچنین با توجه به سازوکار پیش بینی شده برای ثبت درخواست داوطلبی موضوع ماده (۱۹) مصوبه لازم است به جهت حفظ حقوق داوطلبان فهرست مقامات هم تراز حداقل هفت ماه قبل از آغاز ثبت نام، به وزارت کشور و شورای نگهبان ارسال شود. با توجه به توضیحات فوق تصویب ماده مذکور پیشنهاد می شود.</p>	
۱۵	✓				<p>حکم این ماده در خصوص تعیین تکلیف مقاماتی است که هم تراز مقامات موضوع ماده (۷۱) قانون مدیریت خدمات کشوری تشخیص داده می شوند. این مقامات با توجه به رده مقامات موضوع ماده (۷۱) مشمول حکم بند «الف» ماده (۲۹) خواهند شد و برای داوطلب شدن در هر یک از حوزه های انتخابیه کل کشور لازم است حداقل شصت روز قبل از ثبت نام از سمت خود استعفا دهند. با توجه به حکم تبصره «۱» ماده (۷۱) در خصوص صلاحیت هیأت وزیران در تشخیص مقامات هم تراز، ذیل مصوبه کمیسیون نیز به این موضوع اشاره دارد که تشخیص هم تراز مقامات موضوع این ماده صرفاً برای انتخابات با سازمان امور اداری و استخدامی است و آثار دیگر هم تراز مانند امتیازات شغلی و حقوق و مزایا را شامل نمی شود. با این توضیحات تصویب ماده مذکور پیشنهاد می شود.</p>	

ماده	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهاری نظر کارشناسی	متن اصلاحی
۱۶	✓				این ماده اصلاح تبصره‌های «۲»، «۳»، «۴» و «۶» ماده (۲۹) قانون فعلی است. در مصوبه کمیسیون سعی شده است برخی از اشکالات قانون بر طرف شود. به عنوان مثال قبول استعفای نظامیان منوط به پذیرش فرماندهی کل قوا شده بود که با اصلاح صورت گرفته به قوانین استخدامی نظامیان ارجاع شده است. یا در تبصره «۴» به جایگزینی فردی به جای فرد مستعفی اشاره شده، ولی ضمانت اجرایی برای آن در نظر گرفته نشده بود که در اصلاح انجام شده این موضوع مرتفع شده است. لازم به ذکر است این ماده جهت ساماندهی استعفا‌های مقامات موضوع ماده (۲۹) و جلوگیری از استعفا‌های صوری می‌باشد. با توجه به نکات مطرح شده تصویب این ماده پیشنهاد می‌شود.	
۱۷	✓				این ماده در راستای اجرای بندهای «۳-۱۰» و «۲-۱۱» سیاست‌های کلی انتخابات در خصوص احراز صلاحیت داوطلبان و پاسخگویی دقیق دستگاه‌های ذی‌ربط و همچنین حفظ حقوق داوطلبان تنظیم شده است. براساس مفاد این ماده شورای نگهبان در فرآیند احراز صلاحیت داوطلبان و صحت برگزاری انتخابات به واسطه مسئولیتی که دارد می‌تواند با دیگر دستگاه‌ها و نهادهای عمومی و خصوصی تعامل داشته باشد و آنها موظفند در این راستا اسناد و مدارک لازم را در اختیار شورا قرار دهند. همچنین اظهار نظر در موارد مورد استعلامی باید مستند به اسناد و مدارک باشد. لذا در جهت حفظ حقوق داوطلبان و برخورد مسئولانه دستگاه‌ها در قبال اقداماتشان و همچنین اجرای سیاست‌های کلی انتخابات تصویب این ماده پیشنهاد می‌شود.	
۱۸	✓				در قانون فعلی انتخابات مجلس شورای اسلامی به زمان شروع فرآیند انتخابات اشاره نشده است و تنها در ماده (۳۱) گفته شده است بلافاصله پس از صدور دستور شروع انتخابات از طرف وزارت کشور هیأت‌های اجرایی باید توسط فرماندار و بخشدار تشکیل شود. در مصوبه کمیسیون ضمن مشخص کردن فرد مسئول یعنی وزیر کشور، زمان اعلام دستور شروع فرآیند انتخابات نیز مشخص شده است. این امر موجب شفافیت و تنظیم بهتر امور در تقویم انتخابات خواهد شد. لذا با توجه به نکات مطرح شده تصویب این ماده پیشنهاد می‌شود.	
۱۹	✓				این ماده علاوه بر الکترونیکی کردن انتخابات و کاهش هزینه‌های عمومی و سرعت بخشی به فرآیند ثبت نام، پاسخگویی دستگاه‌های ذی‌ربط را به دنبال خواهد داشت. در نتیجه با توجه به توضیحات ارائه شده تصویب ماده (۱۹) پیشنهاد می‌شود.	
۲۰			✓		حضور دادستان کل کشور و رئیس خانه احزاب به دلیل اینکه ماهیت هیأت اجرایی یک امر اجرایی و در صلاحیت قوه مجریه می‌باشد، مغایر اصل شصتم قانون اساسی است. در نتیجه با توجه به توضیحات فوق با رعایت تشریفات مندرج در آیین نامه داخلی مجلس پیشنهاد می‌شود بندهای «۲» و «۶» ماده (۳۱) حذف شود.	پیشنهاد می‌شود بندهای «۲» و «۶» ماده (۳۱) حذف شود.